

PELASTUSSUUNNITELMA

A-luiska (Heporinne 1)

B-luiska (Harmotie 3)

C-porras (Hakunilantie 44)

YLEINEN HÄTÄNUMERO 112

- PELASTUSLAITOS
- POLIISI
- ENSIHOITO, SAIRAANKULJETUS, SAIRAAHOITO
- SOSIAALIVIRANOMAINEN, KRIISIAPU
- MERIPELASTUS
- VAPAAEHTOISJÄRJESTÖT
- MUUT YHTEISTYÖKUMPPANIT

HÄTÄILMOITUKSEN TEKEMINEN

1. Kerro ensin mitä on tapahtunut ja missä.
Anna tarkka osoite (myös kaupunki)
2. Vastaa esitettyihin kysymyksiin.
3. Toimi hätäkeskuksen antamien ohjeiden mukaan.
4. Älä sulje puhelinta ennen kuin saat siihen luvan.

Kokoontumispaikat: sisäänkäyntien luona, ulkona

SISÄLTÖ

- 1. JOHDANTO**
Omatoiminen varautuminen
Suunnitelman laatiminen ja tarkistaminen
Suunnitelman jakelu ja suunnitelmasta tiedottaminen
- 2. KIINTEISTÖKUVAUS JA PELASTUSJÄRJESTELYT**
Kiinteistökuvaus (kalliosuojan rauhanajan käyttäjät liitteessä 9)
Pelastusjärjestelyt
- 3. TURVALLISUUSHENKILÖSTÖ**
ja muut yhteyshenkilöt liitteessä 10
- 4. ENNAKOITAVAT VAARATILANTEET JA NIIDEN VAIKUTUKSET**
- 5. TOIMENPITEET VAARATILANTEIDEN EHKÄISEMISEKSI**
Tulipalojen ennaltaehkäisy
Tulityöt
Tuhopolttajien torjunnasta
- 6. TOIMINTAOHJE TULIPALON SATTUESSA**
Toiminta palokellon soidessa
Toimenpiteet palon sattuessa
Henkilöstön ennaltaehkäisevät toimenpiteet
- 7. TOIMINTAOHJE TAPATURMAN JA SAIRAUSKOHTAUKSEN SATTUESSA**
- 8. TOIMINTAOHJE KAASU- JA MYRKKYVAARATILANTEESSA**
- 9. TOIMINTAOHJE SÄTEILYVAARATILANTEESSA**
- 10. TOIMINTAOHJE RIKOLLISISSA UHKATILANTEISSA**
- 11. TOIMINTAOHJE VESIVAHINGON, LÄMPÖ- JA SÄHKÖKATKOKSIEN SATTUESSA**
- 12. TOIMINTAOHJE YMPÄRISTÖVAARATILANTEESSA**
- 13. TOIMINTAOHJE KALLIOSUOJAN EVAKUOINTITILANTEESSA**
- 14. TIEDOTTAMINEN ONNETTOMUUS- JA KRIISITILANTEISSA**
- 15. VÄESTÖNSUOJELU**
- 16. LIITTEET**

1. JOHDANTO

OMATOIMINEN VARAUTUMINEN

Pelastuslaki 14 §:

"Rakennuksen omistajan ja haltijan sekä toiminnanharjoittajan on osaltaan:

- 1) ehkäistävä tulipalojen syttymistä ja muiden vaaratilanteiden syntymistä;
- 2) varauduttava henkilöiden, omaisuuden ja ympäristön suojaamiseen vaaratilanteissa;
- 3) varauduttava tulipalojen sammuttamiseen ja muihin sellaisiin pelastustoimenpiteisiin, joihin ne omatoimisesti kykenevät;
- 4) ryhdyttävä toimenpiteisiin poistumisen turvaamiseksi tulipaloissa ja muissa vaaratilanteissa sekä toimenpiteisiin pelastustoiminnan helpottamiseksi.

Edellä 1 momentissa säädetty koskee myös muualla kuin rakennuksessa harjoitettavaa toimintaa sekä yleisötilaisuuksia."

Pelastuslain 15 §:ssä on pelastussuunnitelman laatimisperusteet ja sisältö.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä kohteista, joihin on laadittava pelastussuunnitelma.

Tämän pelastussuunnitelman painopiste on normaaliajan suojelussa. Poikkeusolojen suojelutoiminnasta annetaan tarvittaessa erilliset ohjeet.

Toimintaan nimetyllä turvallisuushenkilöstöllä tulee olla valmiudet mm. seuraavien vaarojen ja uhkatilanteiden varalta;

- **tulipalo**; pelasta, poistu, hälytä, sammuta, rajoita, opasta,
- **ensiapu**; tapaturma, sairauskohtaus,
- **rikollisten uhkatilanteiden hallinta**,
- **toiminta kaasua- ja myrkyvaaratilanteessa**,
- **toiminta säteilyvaaratilanteessa**,
- **toiminta vesivahingon, sähkö- ja lämpökatkoksen sattuessa**

Jokaisen turvallisuustehtäviin nimetyn tulee omaksua laaditut ohjeet ja selvittää toimipaikkansa turvallisuusjärjestelyt:

- **alkusammuttimet**; sijainti käyttöohjeet,
- **hälyttäminen**; puhelinnumerot, ohjeet,
- **poistumistiet**; sijainti, ohjeet, kokoontumispaikka,
- **ensiapu**; välineet, ea-henkilöt, ohjeet,
- **muut uhkatilanteet**; ohjeet eri uhkatilanteille,
- **turvallisuusorganisaatio**; paikalliset turvallisuus-/yhteyshenkilöt,
- **turvallisuusviranomaiset**; pelastus, poliisi.

SUUNNITELMAN LAATIMINEN

Suunnitelma laaditaan kalliosuojaan yhteissuojelun periaatteella. Kullakin käyttäjällä saattaa olla lisäksi omat pelastussuunnitelmat omaa toimintaa varten.

Lisäksi Vantaan kaupungin organisaatiolla ja Hakunilan Huollolla on omat valmiussuunnitelmat omille toiminnoille poikkeusolojen varalle.

Suunnitteluohjeina on käytetty pelastusviranomaisten ohjeita, sisäasiainministeriön ja Suomen Pelastusalan Keskusjärjestön teosta Yrityksen ja laitoksen suojeleupas.

SUUNNITELMAN TARKISTAMINEN

Suunnitteluohjeiden mukaan tulee pelastussuunnitelma tarkistaa kerran vuodessa.

Tarkistuksen suorittaa kiinteistön omistaja tai sen osoittama edustaja.

SUUNNITELMAN JAKELU JA SUUNNITELMASTA TIEDOTTAMINEN

Kalliosuojan rauhanajan käytön pelastussuunnitelma säilytetään kiinteistön Tilakeskuksessa (isännöitsijällä), Liikuntavirastolla (Lauri Vainiolla) ja kalliosuojan vahtimestarilla.

Jokaiselle käyttäjälle lähetetään pelastussuunnitelman tekstiosa sähköpostilla ja jaetaan turvallisuustiedote.

Kalliosuojan käyttäjien vastuulla on oman henkilöstönsä perehdyttäminen suunnitelmaan ja tilojensa turvallisuusratkaisuihin.

Pelastusviranomaiselle toimitetaan tarvittaessa suunnitelman pääkohdista tiedot.

2. KIINTEISTÖKUVAUS JA PELASTUSJÄRJESTELYT

KIINTEISTÖKUVAUS

Väestönsuoja on kallioon rakennettu, jossa on kaksi ajoluiskaa (A ja B) ja yksi porrashuone (C).

Rakennusvuosi:	1992	Peruskorjausvuosi:	
Kerrosala:	n. 9500 m ²	Tilavuus:	m ³
Kalliosuoja:	S6-lk, yht. 4730 m ² (4500 henkilölle) Palvelualueen johtokeskuksen pinta-ala on 217 m ² Teknisten tilojen pinta-ala on 810 m ²		
Porrashuoneita:	1 (C-porras)	Hissit:	varaus on
Ajoluiskat:	2 (A- ja B-)		
Suojaustaso:	Sprinkleri (automaattinen vesisammutusjärjestelmä).		
Alkusammutuskalusto:	pikapalopostit, käsiammuttimet ja sammutuspeitteet		
Paloilmoittimen keskuskoje:	A-luiskan sisäänkäynnin yläpäässä		
Paloilmoitinpainike:	A-luiskan sisäänkäynnin yläpäässä		
Sprinkleri:	Kattaa koko kalliosuojan suojatilat, ei ajoluiskia		
Sprinklerikeskus:	sijaitsee C-portaan alla		
Palokellot:	Kuuluu koko kalliosuojassa		
Avainsäilö:	A-sisäänkäynnin oikealla puolella, ylhäällä B-sisäänkäynnin vasemmalla puolella, ylhäällä		
Turva- ja merkkivalojärjestelmä:	On	Keskus	sähkökeskuksessa (sisällä)
Savunpoisto:	Kuiluista ja ovista, pelastuslaitoksen toimesta		
Kuulutusjärjestelmä:	Keskus on valvomossa ja kuulutus kuuluu koko suojassa		
Ilmanvaihtokoneet:	Teknisen tilan käytävällä (poisto- ja tuloilmakonehuoneet)		
Ilmanvaihdon pysäytys:	iv-konehuoneista		
Sähkön pääkytkin (SPK):	B -luiskan alapäässä		
Muuntamo:	B -luiskan alapäässä		
Lämmönjakohuone (LJH):	sijaitsee C-portaan alla		
Veden pääsulku:	sijaitsee C-portaan alla		
LVIs -hälytysten siirto:	kiinteistöhuollon päivystykseen		
Kalliosuojan käyttäjät ja arvioitu harrastajamäärä:			Liite 9
Turvallisuushenkilöstö ja yhteyshenkilöt:			Liite 10

PELASTUSJÄRJESTELYT

Poistumismahdollisuudet

Kalliosuojan tiloista on hyvät poistumismahdollisuudet useaa eri reittiä suoraan ulos.

Uloskäynnit on merkitty vihreillä poistumismerkkivaloilla ja jälkivalaisevilla kylteillä.

Poistumisopaste

Huomioitavaa: Hätäpoistumisen pitää tapahtua turvalliselle alueelle.

Suojautumismahdollisuudet

Kalliosuoja on yhteisväestönsuoja. Näihin tiloihin on suunniteltu väestönsuojapaikat 23 asuintaloyhtiön asukkaille Hakunilan alueelta.

Väestönsuojan normaaliajan käyttökunnosta huolehtii kiinteistön huolto. Suoja on tarvittaessa saatava käyttöön 72 tunnin kuluessa.

Väestönsuojan rauhanajan käyttö on oltava sellainen että suoja saadaan 50 %:sti käyttöön välittömästi.

Kalliosuoja antaa hyvän suojan kaas-, myrky- ja säteilyvaaratilanteiden varalle, sillä suoja on tiivis ja ilmanvaihto saadaan suljettua.

Ilmanvaihtokonehuoneet

Sammutus- ja pelastustehtävien järjestelyt

Kalliosuojassa on sprinkleri –järjestelmä (automaattinen vesisammutus). Järjestelmä perustuu katossa oleviin vesiputkistoon ja siinä oleviin sprinklerisuuttimiin. Niissä olevat punaiset lasiampullit hajoavat lämmöstä (n. 68°C) jonka jälkeen suuttimesta tulee vettä. Sprinklerikeskus sijaitsee C-sisäänkäynnin (portaat) alatasolla, portaiden alla. Palokunnan sprinklerisyöttöliittimet ovat C-sisäänkäynnin vasemmalla puolella.

Lisäksi kalliosuojassa on paloilmoitinpainike A -luiskan yläpäässä, paloilmoitinkeskuksen vieressä. Palokello on ainoastaan A-sisäänkäynnin ulko-ovella.

Palokello

Paloilmoituspainike

ja sen merkintä

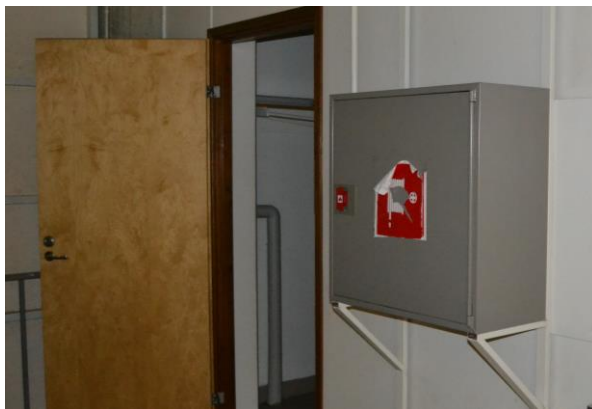
Kalliosuojassa on alkusammutuskalustona pikapalopostit ja jauhesammuttimet ja pikapalopostit.

Pikapaloposti

Käsiammuttimen merkintä

Pikapaloposti

ja käsiammutin

Pelastuslaitoksella on hyvät pääsymahdollisuudet kalliosuojaan.

Savunpoisto

Kalliosuojassa ei ole järjestetty savunpoistoa. Pelastuslaitos suorittaa savunpoiston omalla kalustolla ajoluiskien tai ilmanvaihtokuilujen kautta.

3. TURVALLISUUSHENKILÖSTÖ

Suojelu järjestetään kalliosuojassa yhteissuojelun periaatteella.

Kalliosuojan tilat jaetaan sellaisiin alueisiin (harrastustilat) että tarvittavat pelastus- ja muut toimenpiteet saadaan suoritettua.

Kukin yhteisö (seura/käyttäjä) nimeää alueelleen ns. suojelevalvojan.

3.1 TYÖPAIKKASUOJELU

Tarkoituksena on suorittaa sammutus-, pelastus- ja ensiaputoimenpiteitä vähintään siihen asti kun ulkopuolinen apu saapuu paikalle.

Suojelevalvojan tehtävät normaaliaikana:

- perehtyä pelastussuunnitelmaan
- tarkistaa, että oman toimipaikan turvallisuusasiat ovat vaatimusten mukaisia, mm.:
 - varapoistumistiet ovat käyttökelpoiset
 - poistumisteiden valot palavat (ilmoitus isännöitsijälle, jos ei pala)
 - työpaikan alkusammutusvälineiden määrä ja kunto (huolletaan Vantaan kaupungin toimesta kahden vuoden väliajoin)
- toimipaikan ensiapuvalmius ja -varusteet
- varmistua, että kaikki harrastetilojen ohjaajat tietävät suunnitelman sijainnin
- varmistua tiloista poistuttaessa, että kaikki ovat poistuneet
- tehdä tarvittavat tilanneilmoitukset viranomaisille
- **suorittaa työpaikkasuojelun tehtäviä pelastussuunnitelman mukaisesti;**
 - työpaikkasuojelun tarkoituksena on suorittaa harrastetiloissa sammutus-, pelastus- ja ensiaputoimenpiteitä vähintään siihen asti kun ulkopuolinen apu saapuu paikalle.
 - kalliosuojan evakuointitilanteessa valvoa poistumista sekä johtaa toimintaa kokoontumispaikalla yhdessä muiden seurojen vetäjien kanssa

SUOJELUTOIMINNAN VASTUUALUEET

Kaikki käyttäjäyhteisöt / vastuuhenkilöt ovat velvollisia huolehtimaan tarpeellisista turvallisuustoimenpiteistä omilla vastuualueillaan.

4. ENNAKOITAVAT VAARATILANTEET JA NIIDEN VAIKUTUKSET

Palovaara

Tulipalo on yksi todennäköisimpiä normaaliaikojen onnettomuuksia. Tulipalo aiheuttaa aina vahinkoa. Yleensä suurimmat vahingot aiheutuvat savusta, jota syntyy runsaasti pienestäkin palosta. Lisäksi sammutusvedestä aiheutuu vahinkoa. Pahimmassa tapauksessa tulipalo aiheuttaa henkilövahinkoja. Vaikka kyseessä olisi pienehkökin palo, on toiminnan keskeytys yleensä aina edessä

Mahdollisia palonsyitä:

- avotuli, mahdollinen kynttilöiden poltto jne. on kielletty kaikissa tiloissa
- tupakointi on kielletty; Vantaa on savuton kaupunki
- keittiöt, pienoiskeittiöt, kahvinkeitin, suositellaan ajastimia laitteisiin
- toimistokoneet, sähkölaitteet on huollettava/korjattava riittävän ajoissa ao. liikkeen toimesta
- muuntamo, sähkökeskukset, voivat vikatilanteessa aiheuttaa tulipalon; määräraikaistarkastukset on suoritettava ajallaan
- ajoneuvot / palavat nesteet; vaurio-tilanteessa palovaara, pitkäaikainen pysäköinti on kielletty
- tulityöt; tulee toimia tulityösuunnitelman ohjeiden mukaan; vakuutusehdot
- jäteastiat, palokuorma; tuhotyö/itsesytyminen; isot astiat metallisia ja kannellisia
- tuhotyö; alueen tekninen valvonta

Rikollisuus

- varkaudet
- pommiuhkaus; mahdollisesti puhelimitse
- vahingonteko, ilkivalta; irtain omaisuus, kiinteistö
- ryöstö
- henkilöuhkaus

Tapaturmat ja sairauskohtaukset

- harrastustoiminnassa tapahtuneet loukkaantumiset
- kaatumiset, liukastumiset
- sairauskohtaukset
- sähkötapaturmat
- myrkytykset

Kaasu- ja myrkkyyvaara

Kalliosuojassa ei ole sellaisia vaarallisia aineita, jotka saattaisivat aiheuttaa kaasu- tai myrkkyyvaaran.

Lähialueen liikenneväylillä kuljetetaan vaarallisia aineita. Liikenneonnettomuudesta aiheutuva kaasu- tai myrkkyyvaara on mahdollinen.

Mahdollinen tulipalo lähiympäristössä aiheuttaa vaarallisten savukaasujen kohdistumisen kalliosuojaan.

LVI-vahingot

- vesivahingot; putkiston rikkoutuminen, jäätyminen
- viemäri vahingot,
- viat jäädytys / lämmitysjärjestelmissä: kalliosuojan lämpötilan muutokset

Muut vahingot

- sähkökatkos; toimintakatkos; vaikutukset arvioitava
- ulkopuolisten aiheuttamat vahingot; savu, tuli, vaurio; toiminta ko. uhkatilanneohjeen mukaan
- luonnon aiheuttamat; myrsky, salama

Arat kohteet

- kaukolämmön siirtojärjestelmät
- tietotekniikan laitteet, järjestelmät ja tiedostot
- muuntamo, sähköpääkeskus; vaikuttaa rikkoutuessaan vakavasti kalliosuojan toimintaan. Vaikutukset arvioitava

5. TOIMENPITEET VAARATILANTEIDEN EHKÄISEMISEKSI

TULIPALOJEN ENNALTAEHKÄISY

Järjestys ja siisteys:

- kynttilöiden poltto on kielletty
- tupakointi on kielletty
- ylimääräinen palava materiaali poistettu
- roskat ja jätteet niille varattuun paikkaan
- isot jätteastiat peltisiä, kannellisia
- **kulkutiet ja uloskäytävät pidetään vapaina**
- vapaa etäisyys sprinklerisuuttiin riittävä

Sprinklerikeskus ja paloilmoitin:

- nimetty vastuuhenkilö ja hoitaja
- huolto- ja kunnossapito-ohjeita noudatetaan
- määräaikaistarkastukset tilataan ajallaan

Tulityöt yms.:

- tulityöt, suojeluohjetta noudatettava
- tulitöitä valvotaan ja vartioidaan
- lupakaavakkeet täytetään
- tulityötekijöillä on tulityökortti

Palavat aineet:

- ei ylimääräistä palokuormaa
- määrät mahdollisimman pienet
- käyttö- ja merkitsemisohjeita noudatetaan

Koneet ja laitteet:

- laitteet ja koneet kunnossa
- sähkökoneet ja asennukset määräysten mukaiset
- virta katkaistaan harrastusten päättyessä
- kuumissa sähkölaitteissa etäisyydet syttyviin aineisiin riittävät

Osastoivat rakenteet:

- palo-ovet kunnossa
- palo-ovet kiinni (ei kiilata auki)
- läpiviennit tukittu

Poistumistiet:

- poistumistiet merkitty
- **poistumistiet pidetään vapaana**
- tutustu ennakolta poistumisteihin
- aukiolo aikoina **poistumisteitä ei pidetä takalukittuina**

Alkusammutuskalusto:

- käsisammuttimet paikallaan, tarkastettu ja huollettu
- pikapalopostit kunnossa
- käsisammuttimien ja pikapalopostien edustat vapaana
- tutustutaan ennakolta sammuttimien käyttöön

TULITYÖT

Tulitöitä ovat työt, joissa esiintyy kipinöitä tai joissa käytetään liekkiä tai muuta lämpöä ja joista aiheutuu palovaaraa.

Tulitöitä ovat mm. kaasu- ja kaarihitsaus, poltto- ja kaarileikkaus, laikkaleikkaus ja metallien hionta sekä työt, joissa käytetään kaasupoltinta, muuta avotulta tai kuumailmapuhallinta.

1. Luvan tulitöiden suorittamiselle kiinteistöissä antaa ainoastaan kiinteistön tulityösuunnitelmassa mainitut henkilöt; **yhteys isännöitsijään ja huoltomieheen.**

Tulityölupa voidaan myöntää ainoastaan henkilölle, jolla on tulitöihin oikeuttava voimassa oleva tulityökortti. Kortti tulee aina vaatia nähtäväksi.

2. Tulitöiden suorittamisessa on noudatettava Finanssialan Keskusliiton suoje-luohjetta.
3. Turvajärjestelyt ulkopuolisen urakoitsijan osalta tarkastaa kiinteistön omista-jan määräämä henkilö.
4. Tulityölupa laaditaan kirjallisena.
5. Tulityöluvalle asetetaan määräaika.
6. Uudelle tulityökohteelle on laadittava uusi työ lupa.
7. Tarvittavan alkusammutuskaluston ja tarvittavan vartiointin määrää tulityölu-van antaja.
8. Jokaisen tulityön osalta on erikseen annettava vartiointiohjeet. **Tulityövarti-ointia on suoritettava tulitöiden tekemisen jälkeen vähintään yksi tunti tai tulityöluvassa ko. tulityökohteeseen määritelty vartiointiaika.**

TUHOPOLTTOJEN TORJUNNASTA**Sisäpuolisten riskitekijöiden arviointi:**

1. Onko kohteessa tehokas kulunvalvontajärjestelmä?
2. Onko kohteessa tehokas hälytysjärjestelmä?
3. Onko kaikki sisääntulotiet varmistettu harrastusaikojen ulkopuolella?
4. Ovatko kohteen kriittiset alueet valaistu tehokkaasti?
5. Onko kohteen kaikki sisäänkäynnit varmistettu tehokkaasti, ottaen kuitenkin huomioon evakuointimahdollisuudet?
6. Onko roska - ja paperinkeräyslaatikot yms. sijoitettu ja varmistettu siten, että niiden sytyttäminen ei ole mahdollista?
7. Onko sisääntulokohtien välittömässä läheisyydessä syttyviä materiaaleja?

Palontorjunnalliset toimenpiteet

1. Palon leviämisen estämiseksi kalliosuojan tilat on tehtävä turvalliseksi.
2. On asennettava sopivat palontorjuntalaitteet.
3. Harrastustilojen vetäjät olisi hyvä kouluttaa tulipalojen varalle.
4. Kaikki palot on tutkittava perusteellisesti.

6. TOIMINTA TULIPALON SATTUESSA

6.1 TOIMINTA PALOKELLON SOIDESSA (ei kuulu kuin ulkona)

Palokellon soidessa:

- järjestelmä hälyttää jonkun sprinklerisuuttimen reagoidessa lämpöön, rikkoontuessaan tai paloilmoituspainikkeesta painamalla.
- hälytys menee hätäkeskuksen kautta pelastuslaitokselle, joka saapuu kohteeseen n. 6 minuutissa.
- kiinteistöhuolto saa hätäkeskukselta ilmoituksen hälytyksestä.
- varmistakaa hälytyksen perille meno käymällä oman alueen tilat läpi ja merkitkää käyty tila jollain ennalta sovitulla tapaa, esim. lappu oveen
- poistukaa kalliosuojasta
- **siirry kokoontumispaikalle (kunkin sisääntulon edustalle, jalankulkuväylälle)**

6.2 TOIMENPITEET TULIPALON SATTUESSA

- OLE RAUHALLINEN
- YRITÄ SAMMUTTAA PALO ALKUSAMMUTTIMELLA, JAUHESAMMUTTIMELLA, SAMMUTUSPEITTEELLÄ TAI VEDELLÄ
- TEE HÄTÄILMOITUS (katso etusivun ohje)
- VARMISTU, ETTEI PALOALUEELLE OLE JÄÄNYT IHMISIÄ
- SULJE OVET PALOKOHTEN LÄHEISYYDESSÄ
- PYSÄYTÄ ILMANVAIHTO MIKÄLI SE ON MAHDOLLISTA (katso sivu 6)
- POISTU TILOISTA (kokoontumispaikka on **kunkin sisääntulon edustalla, jalankulkuväylällä**)
- ILMOITA / VAROITA MUITA TAPAHTUMASTA
- OPASTA PALOKUNTA PALOKOHTEESEEN
- PALOKUNNAN SAAVUTTUA SAMMUTUSTYÖN JOHTO SIIRTYY PALOKUNNAN JOHDOLLE

Mikäli on kysymyksessä puhelimella suoritettu hälytys, tulee erityisesti huolehtia palokunnan opastamisesta kohteeseen.

Paloilmoitinpainikkeella tehty hälytys varmistetaan **AINA** puhelimitse, **112**.

6.3 HENKILÖSTÖN ENNALTAEHKÄISEVÄT TOIMENPITEET

Henkilöstön velvollisuus on:

- perehdyttää uudet ohjaajat turvallisuusohjeisiin,
- pitää yllä siisteyttä ja järjestystä omalla alueella,
- roskakoreihin ei saa heittää itse syttyviä, kyteviä eikä huonosti sammutettuja jätteitä,
- mahdolliset tekniset viat on pyrittävä korjaamaan välittömästi,
- palo-ovet on pidettävä suljettuina,
- poistumistiet on pidettävä vapaina,
- poistumisteiden valot on pidettävä asianmukaisessa kunnossa,
- poistumistiet ja varapoistumistiet tulee selvittää kaikille,
- sammutusvälineet ja niiden sijaintia osoittavat merkit on pidettävä paikoillaan,
- avotulen käyttö (esim. kynttilät) on kielletty,
- alkusammuttimien sijainnit ja käyttö on jokaisen tunnettava,
- käytön jälkeen / harrastusten päättyessä on virta katkaistava sähkölaitteista, jos mahdollista.

7. TOIMINTAOHJE TAPATURMAN TAI SAIRAUSKOHTAUKSEN SATTUESSA

- Tee nopeasti tilannearvio:
 - selvitä mitä on tapahtunut
 - onko potilas hereillä
 - hengittääkö, toimiiko sydän
- Käynnistä potilaan ensiapu
- Pienet vammat voit hoitaa itse paikan päällä
- Käytä ensiapukaapin välineistöä ja tarvikkeita (mikäli sellainen on)
- Pyydä apua ensiaputaitoisilta
- Suuremmissa vammoissa tai vakavissa sairastapauksissa tee hätäilmoitus

Yleinen hätänumero 112

- Hätäilmoitusta tehdessä kerro:
 - mitä on tapahtunut (mahdollisimman tarkkaan)
 - osoite ja kerros
 - milloin
 - miten opastus tapahtuu
 - kuka olet
- Älä sulje puhelinta, ennen kuin saat siihen luvan
- Järjestä selkeä opastus paikalle
- Älä jätä potilasta yksin
- Opettele henkeä pelastavat ensiaputoimenpiteet:

Jos henkilön hengitys ei ole normaalia, aloita elvytys:

1. Aloita paineluelvytys: painele rintalastaa 30 kertaa
2. Aloita puhalluselvytys: puhalla ilmaa potilaan keuhkoihin suun kautta kaksi kertaa
3. Toista vaiheet 1. ja 2. niin kauan, kunnes hoitohenkilökunta saapuu, potilaan hengitys palautuu normaaliksi tai et jaksaa enää elvyttää

Liitteenä ensiapuohje

LÄÄKINNÄLLISET PALVELUT:

Hakunilan terveysasema; os. Laukkarinne 4,

p. 09 839 11

Terveyspalvelun neuvonta,

p. 09 10023

Lisätietoa saa osoitteesta www.0910023.fi

Myrkytystietokeskus,

p. 09 471 977 (4711)

8. TOIMINTAOHJE KAASU- JA MYRKKYVAARATILANTEESSA

Vaarallisilla aineilla ymmärretään kemikaaleja, jotka ovat joko terveydelle tai ympäristölle vaarallisia sekä palavia nesteitä ja räjähdysvaarallisia aineita.

Aineiden olomuoto voi olla kiinteä, nestemäinen tai kaasumainen. Onnettomuustilanteessa vaaralliset aineet voivat syttyä, räjähtää ja kehittää myrkyllisiä kaasuja, jotka ovat yleensä kaasuna ilmaa raskaampia. Vaikka kohteessa ei normaalisti käytettäisi kukaan kaasuja, mutta esim. korjaustoissa voidaan käyttää kaasuja, jotka ovat räjähdysvaarallista tai edistävät voimakkaasti palamista, jos niitä pääsee ilmatilaan. Tulipaloissa saattaa syntyä myös vaarallisia kaasuja, joiden väri on yleensä kellertävä.

Pelastusviranomaiset antavat suojautumisohjeita radiossa sekä paikallisesti kaiuttimilla. Yleinen vaaramerkki (liite) voi tarkoittaa myös kaasuvaaraa.

TOIMINTAOHJEET SISÄISESSÄ KAASUVAARASSA:

Jos sisätiloissa on esim. nestekaasun hajua:

- varo liekkiä tai kipinää, joka voi sytyttää kaasun räjähdysmäisesti
- poistu tiloista heti ja käske myös muita poistumaan heti
- suorita hätäilmoitus numeroon **112**
- ohjaa pelastusviranomaiset kohteeseen
- pelastusviranomainen mittaa kaasupitoisuuden ja tuulettaa tilat

TOIMI NÄIN KAASUVAARAN UHATESSA ULKOPUOLELTA:

Jos olet sisällä:

- pysy sisällä ja kutsu ulkona olevat sisälle
- sulje ovet ja ilmanvaihtokoneet
- avaa radio ja kuuntele ohjeita, suositellaan RDS -radiota
- älä käytä puhelinta, jotta et tukkisi linjoja
- jos tarvitset välitöntä apua, soita yleiseen hätänumeroon 112
- jos sisällä tuntuu kaasun hajua, kostuta kangas ja hengitä sen läpi, jolloin kangas suodattaa ilmaa, älä käytä sähkö- tai muita laitteita, jotka voivat sytyttää kaasun
- älä lähde omatoimisesti ulos, voit joutua matkalla vaaraan
- jos alue joudutaan tyhjentämään, viranomaiset antavat siitä ohjeet radiolla tai kuu-lutusautoilla

TOIMINTA KAASU- JA MYRKKYVAARATILANTEESSA, JATKOA

Jos olet ulkona:

- mene heti sisälle ja neuvo muitakin tekemään niin
- toimi, kuten edellä on neuvottu

Jos joudut ulkona yllättäen kaasupilveen:

- älä juokse, hengitä nenän kautta ja suojaa hengitysilma esim. nenäliinalla
- pyri pääsemään sisälle nopeasti
- jos et heti pääse sisälle, pyri poistumaan sivutuuleen, jonka suunnan voit todeta monella tavalla
- älä mene alaviin maastonkohtiin, vaan pyri korkeammalle paikalle
- jos olet autossa, sulje ilmanvaihto ja pyri pois kaasupilvestä, kuuntele autoradiota

Myrkytystietokeskus: puhelin (09) 471 977

9. TOIMINTAOHJE SÄTEILYVAARATILANTEESSA

Lähialueillamme sijaitsee ydinvoimalaitoksia, joiden vaurioituminen saattaa aiheuttaa radioaktiivisen laskeuman. Myös ydinkokeiden seurauksena voi olla radioaktiivinen laskeutuma. Laskeuman sijainti riippuu pelkästään säättekijöistä; uhkaavin tilanne on tuulen alapuolisella alueella. Radioaktiivisuus on näkymätöntä, mautonta ja hajutonta. Säteilyä mitataan jatkuvasti maassamme kiinteillä mittausasemilla.

Erityisesti raskaana olevat naiset ja lapset tulee suojata radioaktiiviselta säteilyltä.

Elintarvikkeita tulisi varata noin kahden viikon ajalle. Elintarvikkeet tulee suojata laskeumapölyltä. Juomavettä tulee varata kannellisiin astioihin myös kahden viikon tarvetta varten. Juomavesi tulee desinfioida esim. Micropur –nimisellä aineella, jota on hankittu suojelumateriaalin mukana.

Joditabletteja varataan 2 kpl / henkilö. Tabletteja nautitaan vain viranomaisen kehottuksesta.

Laskeumalle on annettu siinä olevan säteilyvoimakkuuden mukaan hälytysrajat. Sisäasiainministeriö johtaa ylimpänä viranomaisena suojautumistoimenpiteitä sekä määrää kulloinkin suojautumisajankohdasta sekä suojautumistavasta.

Suojautumistapoja on periaatteessa kaksi; siirtyminen pois uhanalaiselta alueelta (suojaväistö) tai suojautua paikalla olevan rakennuksen suoja- ja sisätiloihin. Näiden vaihtoehtojen toteutumista valvoo kaupungin pelastusviranomainen, joka myös päättää käytännön toimenpiteistä.

Todennäköisempänä pidetään suojautumista paikan päällä, koska laskeuma on yleensä vaikutuksiltaan hyvin laaja-alainen ja siirtyminen muille alueille on käytännössä mahdotonta.

Suojautumistoimenpiteinä tulevat kysymykseen;
(suojautuminen laskeuma-alueella)

- siirtyä rakennukseen sisälle, mieluummin sen keskikerrokseen ja keskiosiin, jotta radioaktiivinen säteily kulkisi väliaineiden läpi ennen kuin se kohtaa ihmisolun
- pysäyttää ilmanvaihtokoneet
- sulkekaa ovet ja tiivistäkää oven raot mikäli mahdollista
- kuunnelkaa radiosta Ylen kanavia ja toimikaa viranomaisten ohjeiden mukaan, toimikaa rauhallisesti, harkiten, hätäilemättä

10. TOIMINTAOHJE RIKOLLISISSA UHKATILANTEISSA

YLEISOHJE:

JOS RIKOS ON TAPAHTUNUT

(varkaus, ryöstö, pahoinpitely, laiton uhkaus, vahingonteko)

1. TOIMI RAUHALLISESTI

- älä provosoi, älä ole sankari, rauhoita

2. TUNTOMERKIT MUISTIIN

- esim. heti paperille

3. HÄLYTÄ

- poliisi 112

4. SUOJAA JÄLJET

- kengän- ja sormenjäljet, valvontakamera

5. TODISTAJAT

- ketkä näkivät tapahtuman
- todistajat laittavat tuntomerkit muistiin

YLEISOHJEITA RIKOLLISIIN TILANTEISIIN

Tehokkaalla kulunvalvonnalla pystytään suuri osa rikoksista ehkäisemään ennalta. Siksi on tärkeää, että tiloissa mahdollisesti luvattomasti liikkuvat noteerataan ja toimitaan tilanteen vaatimalla tavalla.

Luvaton liikkuminen sisätiloissa

Jos havaitset tuntemattoman henkilön liikkuvan tiloissa ilman opastusta tai asianmukaista henkilökorttia tai kulkulupaa:

- harkitse, ennen kuin lähestyt tai puhuttelet ko. henkilöä
- ilmoita tarvittaessa poliisille
- älä vaaranna tarpeettomasti itseäsi
- ilmoita muille seurojen ohjaajille
- paina mieleesi ko. henkilön tuntomerkit

Laiton uhkaus

- ilmoita poliisille.

Vahingonteko

Havaittuasi vahingonteon kohdistuvan kiinteistöön tai ajoneuvoihin;

- ilmoita poliisille, puh. 112
- ota vahingonteon tekijän tuntomerkit ylös
- harkitkaa, ennen kuin päätätte ottaa tekijän verekseltään kiinni. **Älä toimi yksin.**

Verekseltään kiinniotto: Jos olet täysin varma tekijän syyllisyydestä, saat ottaa hänet kiinni kauempaakin. Anastetun omaisuuden saat ottaa pois. Henkilön muun tarkistamisen suorittaa poliisi. Ilmoitus poliisille on tehtävä mahdollisimman pian.

Toimintaohje uhkaavan henkilön kohtaamistilanteessa

- Jätä uhkaavalle tilaa ja säilytä hänen reviirinsä
- Puhu selkeästi, lyhyesti ja myötäile
- Pidä kädet näkyvissä
- Pysy rauhallisena
- Vältä tuijottamista
- Älä vähättele uhkaajaa tai tilannetta
- Ole mieluummin joustava kuin jyrkkä
- Älä käännä selkääsi
- Vältä äkkinäisiä liikkeitä
- Älä oikaise huumaantuneen tai muuten sekaisen henkilön harhoja
- Voita aikaa niin, että muita tulisi paikalle
- Pyri ilmoittamaan / hälyttämään niin, että uhkaaja ei huomaa

Pommiuhka (tiedon vastaanottaja saa tiedon puhelimitse)

- * **pitkitä puhelua** ja yritä saada mahdollisimman paljon tietoa
- * **nauhoita** puhelu, jos se on mahdollista, jätä linja auki puhelun päätyttyä
- * **merkitse muistiin** ilmoituksen tarkka sanamuoto ja kellonaika
- * **yrityä selvittää milloin ja missä pommi räjähtää** ja millainen se on
- * **arvioi** ilmoituksen tekijän;
 - ikä
 - sukupuoli
 - puhetyyli
 - onko alkoholin tms. aineiden alainen
- * **ilmoita** poliisille puh. **112**
- * **ilmoita** muille ohjaajille. He tiedottavat omille ryhmän jäsenille
- * **ole tavoitettavissa** mahdollisia lisätietoja varten
- * **älä anna mitään tietoja ulkopuolisille**

Toimintaohjeet henkilöstölle pommiuhkatilanteessa

- * huolehdi henkilökunnan ja harrastajien ohjaamisesta **pois uhka-alueelta**
- * varmista, että **kaikki poistuvat**
- * viranomaiset aloittavat **pommin etsinnän**
- * huomioi **tuntemattomat matkalaukut, paketit, kassit**, yms.
- * ilmoita välittömästi **epäilyttävistä esineistä** viranomaisille, eristä alue
- * **älä koske** epäilyttäviin esineisiin! Tutkimisen suorittaa poliisi
- * **älä anna tietoja ulkopuolisille**

Lisätietoa saa osoitteesta www.poliisi.fi/ita-uusimaa

11. TOIMINTAOHJE VESIVAHINGON, LÄMPÖ- JA SÄHKÖKATKOKSEN SATTUESSA

VESIVAHINKO

Vesivahinko saattaa aiheutua putkirikosta, putkiston jääytymisestä, viemäritukoksesta jne. Vesivahinko voi aiheuttaa toimintahäiriöitä kiinteistön tekniikassa, josta voi aiheutua vaaraa ihmisille. Vesivahinko aiheuttaa yleensä aina vahinkoa irtaimistolle ja omaisuudelle.

Veden pääsulku on C-portaan alatasanteella, portaiden alla, lämmönjakohuoneessa

TOIMENPITEET VAHINKOTILANTEESSA:

- pieni vesivahinko; jos et saa vuotoa suljettua, hälytä kiinteistöhoitaja.
- iso vesivahinko; hälytä palokunta, puh. 112 sekä kiinteistöhoitaja

LÄMPÖKATKOS

Lämpökatkos aiheuttaa kiinteistön jäähtymisen sekä saattaa täten vahingoittaa teknisiä järjestelmiä ja aiheuttaa suojaan kosteusongelmia. Energialaitos antaa lisäohjeita pidempiaikaisissa lämpökatkoksissa.

Vesivahingon, sähkö- tai lämpökatkoksen sattuessa ilmoitetaan ko. tapahtumasta; kiinteistöhoitajalle.

SÄHKÖKATKOS

Sähkökatko ei normaalioloissa kestä tunteja kauemmin, tyypillinen sähkökatko on minuuttien luokkaa, koska virtaa pyritään syöttämään kiertoteitse vikakohtan ohi.

Valaistusongelmat tulevat olemaan pienet, koska kalliosuojassa on varavalaistus.

Sähkökatkoksen varalta on varauduttu seuraavasti:

- varavoimakone käynnistyy automaattisesti, jolloin suojan valaistus toimii
- puhelinjärjestelmä toimii
- akkuvarmennetut poistumisvalot jäävät palamaan
- sprinkleri- sammutusjärjestelmä toimii

Jos sähkö katkeaa:

- pysy rauhallisena
- älä raavi tulitikkuja (palovaara), käytä taskulamppua
- tarkista paloilmoitinkeskus, onko se toimintakuntoinen
- älä soita turhia puheluita, sillä linjat saattavat ylikuormittua
- kytke virta pois sellaisista laitteista, jotka voivat vahingoittua virran kytkeytyessä niihin uudelleen
- jos toimintaa ei voida jatkaa, seurojen ohjaajat antavat tarvittavat lisäohjeet.

12. TOIMINTAOHJE YMPÄRISTÖVAARATILANTEESSA

Tavoitteena on, että kalliosuojaan ei synny merkittävää ongelmajätteen välivarastointia.

Suojan ja käyttäjien ongelmajätteet;

- loisteputket, akut, paristot, lääkkeet, kemikaalit
- tietotekniikan laitteet

Vantaan kaupunki vastaa omassa toiminnassaan syntyvien ongelmajätteen asiallisesta varastoinnista, kuljetuksista ao. jätteen käsittelykohteeseen sekä ko. toiminnan aiheuttamista kustannuksista.

Kiinteistössä käytettävät vaaralliset aineet;

Kalliosuojassa ei ole suuria määriä vaarallisia aineita.

Lisätietoa saa osoitteesta www.hsy.fi

13. TOIMINTAOHJE KALLIOSUOJAN EVAKUOINTITILANTEESSA

Kalliosuoja voidaan joutua tyhjentämään henkilöistä tulipalon, pommiuhan tai muun vaaratilanteen takia.

Hallitulla ja ripeällä poistumisella ehkäistään tapaturmien ja paniikin syntyä.

Vaaratilanteissa evakuointimääräyksen antaa tarvittaessa poliisi tai pelastusviranomainen.

Jos joudutaan poistumaan omatoimisesti, toimintaa johtavat harrasteryhmien ohjaajat. Ohjaajien tulee huolehtia, että hänen vastuualueellaan olevat tilat tarkistetaan.

TOIMINTAOHJE

- **Selvitä** jo etukäteen lähin poistumistie ja varatie
- **Poistu** välittömästi lähintä turvallista reittiä käyttäen, älä poistu savuisiin tiloihin
- **Estä** paniikin syntyminen – toimi rauhallisesti
- **Opasta** tarvittaessa muita
- **Siirry** kokoontumispaikalle (esim. **sisäänkäyntien edustalle, ulkoalueelle**)
- **Tee** tilanneilmoitus paikalle saapuvalla viranomaiselle. Älä poistu paikalta ilman lupaa. Tieto mahdollisesti vaara-alueelle jääneistä henkilöistä tulee välittömästi saattaa viranomaisen tietoon
- Takaisin palataan vasta, kun viranomainen on antanut siihen luvan.

14. TIEDOTTAMINEN ONNETTOMUUS- JA KRIISITILANTEISSA

Julkisuuteen tiedottaminen onnettomuus- ja vahinkotilanteessa kuuluu yhteisöjen johdon vastuulle. Tiedottamisen vastuunjaosta tulee etukäteen sopia johdon ja henkilöstön kesken.

Viranomaiset vastaavat omasta tiedottamisestaan. Tavanomaista on nopean tilanne- / tapahtumatiedon antaminen tiedotusvälineille suoraan onnettomuuspaikalta.

Viranomaisen ja yhteisöjen antamat tiedot eivät saisi olla keskenään ristiriidassa. Tiedottamisessa tulisi pyrkiä yhteistyöhön viranomaisten kanssa.

Tiedon tulee olla oikeata ja luotettavaa – ei vääristeltyä. Väärän tiedon antaminen paljastuu melkein aina mikä vahingoittaa yrityskuvaa. Tietoa tulee antaa myös riittävästi; tällöin ei synny kuvaa, että tietoja pimitettäisiin.

Henkilöstön tulee tukea yhteisöjen johtoa tiedottamisessa mm. hankkimalla riittävästi luotettavaa aineistoa onnettomuudesta ja sen seurauksista.

Tietosuoja on otettava huomioon kun henkilövahingoista tiedotetaan.

Lehdistö saa tavallisesti tiedon tapahtumasta ennen yhteisöjen johtoa ja pyrkii määrätietoisesti hankkimaan tilannetietoa suoraan tapahtumapaikalta ja tapahtumassa mukana olevilta ihmisiltä.

Henkilöstölle on tarpeen korostaa järjestelmällisen ja suunnitelmallisen tiedotustoiminnan merkitystä. Lähtökohta on, että tietoja antaa vain yhteisön johto. Näin annetaan kuva yhteisöstä, joka osaa toimia suunnitelmallisesti ja harkitusti myös onnettomuustilanteissa.

Henkilöstön pitäminen ajan tasalla on tarpeen mm. toiminnan jatkuvuuden turvaamiseksi sekä lakisääteisten työturvallisuus- ja työsuojeluvuorotteiden takia. Myös työntekijöiden henkinen hyvinvointi edellyttää tietojen saamista tapahtumasta ja sen seurauksista.

TIEDOTTAMISESTA ONNETTOMUUSTILANTEISSA ON SUOSITELTAVAA;

- viestintävastuu on ensisijaisesti yhteisön johdolla, isännöitsijällä
- pyri ohjaamaan mediakontaktit yhteisön viestinnästä vastaavalle henkilölle.

15. VÄESTÖNSUOJELU

15.1 TOIMINTA POIKKEUSOLOISSA

Kalliosuoja on tarkoitettu väestön suojaamiseen ja Vantaan kaupungin organisaation käyttöön. Muu toiminta loppuu.

15.2 LIITTYMINEN KAUPUNGIN PELASTUSTOIMEEN JA POIKKEUSOLOJEN JÄRJESTELYIHIN

Normaaliaikana:

Keski-Uudenmaan pelastuslaitos
Teknikontie 4, 01530 Vantaa, puh. 09 – 8394 0000

Lähin paloasema; Havukosken paloasema, Hosantie 3

Poikkeusoloissa:

Kunnan poikkeusolojen aikaiset järjestelyt ja väestönsuojelun organisointiin liittyvät yksityiskohdat ilmoittaa pelastusviranomaisen suojelun toimeenpanovaiheessa.

Väestön hälyttäminen:

Pelastuslaitos suorittaa hälyttimien kokeilut kuukauden 1. arkimaanantaina kello 12.00.

Hälyttimien kuuluvuus on tarkoitettu kuulumaan ulkoalueella.

15.3 RAKENTEELLINEN SUOJELU

Väestönsuoja on S6-luokan kalliosuoja. Suojan yhteenlaskettu pinta-ala on 9500 m² ja siihen mahtuu 4500 henkilöä. Väestönsuojaan sijoitetaan suojelutoimisto ja ensiapupaikka ja muita Vantaan kaupungin organisaation tiloja.

Väestönsuojan hoitajat ja apulaiset saattavat väestönsuojan käyttökuntoon ohjeiden mukaisesti.

16. LIITTEET

1. Pelastuslaki (otteita)
2. Asetus pelastustoimesta (otteita)
3. Kalliosuojan opastetaulut, palo-osastoinnit
4. Turvallisuustiedote
5. Vaaramerkit
6. Ilmoituslomake pelastusviranomaiselle
7. Ensiapuopas
8. Häätälmoituksen teko
9. Kalliosuojan rauhanajan käyttäjät
10. Yhteyshenkilöt